

In deze Signalering:

Berichten

- ↓ 1. Communicatie IND over werkwijze in PBAA zaken
- ↓ 2. Rapport fundamentele heroriëntatie asielketen

Jurisprudentie

- ↓ 1. 13-02-2024, Rb Haarlem, NL23.39689, beroep gegrond [Dublin-Kroatië; mensonterende behandeling]
- ↓ 2. 09-02-2024, Rb Rotterdam, NL23.27721, beroep gegrond [Richtlijn Tijdelijke Bescherming; derdelander Oekraïne; buiten behandeling stellen asielaanvraag; vragenlijst]
- ↓ 3. 02-02-2024, Rb Den Haag, NL23.39545, *Syrië*, beroep gegrond [Koerd; dienstweigering; oorlogsmisdrijven; terugkeer]
- ↓ 4. 02-02-2024, Rb Den Haag, NL23.39546, *Syrië*, beroep gegrond [terugkeer; risico's]
- ↓ 5. 30-01-2024, ABRvS, 202202004/1/V1, *Syrië*, hoger beroep staat gegrond [verlies Braziliaanse nationaliteit]
- ↓ 6. 26-01-2024, ABRvS, 202202855/1/V2, *Irak*, hoger beroep staatssecretaris gegrond [LHBTI; documenten; geloofwaardigheid]
- ↓ 7. 05-02-2024, Rb Amsterdam, NL23.38338, beroep gegrond [Dublin-Frankrijk; huwelijk; artikel 7 DVo]
- ↓ 8. 06-02-2024, Rb Groningen, NL23.37256, *Eritrea*, beroep gegrond [identiteit; herkomst; documenten]
- ↓ 9. 06-02-2024, Rb Groningen, NL23.27755, *Azerbeidzjan*, beroep gegrond [medisch advies; vergewisplicht]
- ↓ 10. 06-02-2024, Rb Groningen, NL23.36795, *Guinee*, beroep gegrond [leeftijd; Werkinstructie 2023/6]

↓ Contactgegevens

↓ [Archief AC-Signalering op Vluchtweb](#)

De Signalering wordt samengesteld door de Juridisch Coördinatoren, in samenspraak met de acca's. Het is bedoeld als attentering op ontwikkelingen die relevant zijn voor de rechtsbijstand op de AC's. We verwijzen naar andere bronnen. We sturen eenmaal per week een signalering rond, mits er nieuws is.

Berichten

Inhoudsopgave

1. Communicatie IND over werkwijze in PBAA zaken

De IND wil u langs deze weg informeren over enkele aanpassingen in de afhandeling van asielaanvragen binnen het project Bespoediging Afdoening Asiel (PBAA).

Nareisbijlage

De IND reikt binnenkort tijdens het nader gehoor een nareisbijlage uit aan aanvragers met de Syrische en Jemenitische nationaliteit van wie de aanvraag wordt afgedaan binnen het project Bespoediging Afdoening Asiel. In de bijlage staat beschreven welke documenten belangrijk zijn voor het indienen van een nareisaanvraag en waar men de documenten naartoe kan sturen. De IND doet dit als extra service om aanvragers vroegtijdig te informeren over wat er bij het indienen van een nareisaanvraag komt kijken. De IND heeft dit moment gekozen om eventuele vragen mondeling toe te lichten. Het ontvangen van de bijlage is puur informerend en is niet bedoeld om vooruit te lopen op een inwilliging van de asielaanvraag. Lees op de [website](#) van de IND hoe uw cliënt zijn/haar documenten verstuurt naar Bureau Documenten.

EUAA

De European Union Agency for Asylum (EUAA) biedt de IND per 1 februari ondersteuning bij het uitvoeren van de asielprocedures. EUAA is het Europese agentschap op het gebied van asiel en opvang. De capaciteit vanuit EUAA is ongeveer 20 medewerkers, afkomstig uit verschillende lidstaten. De EUAA-medewerkers gaan helpen bij het horen van aanvragers met de Syrische of Jemenitische nationaliteit. Aanvragers met deze nationaliteiten hebben op basis van het geldende landenbeleid grote kans op inwilliging van hun asielaanvraag. De EUAA-medewerkers stellen de hoorverslagen in het Engels op. Meer informatie over deze Europese ondersteuning vindt u [hier](#).

Pilot online Nader Gehoor inplannen

Door de IND geselecteerde aanvragers met de Syrische en Jemenitische nationaliteit krijgen (op basis van fifo) vanaf medio februari 2024 een brief van de IND met hierin het verzoek om zelf een afspraak te maken voor een nader gehoor via de online afsprakenplanner van de IND. De link naar de online omgeving staat in de brief. Met een invulinstructie in het Arabisch en het eigen V-nummer kan de aanvrager een afspraak inplannen bij de locatie Zoetermeer. Na inplannen, krijgt de aanvrager een bevestigingsmail en een standaard uitnodigingbrief per post met informatie over het nader gehoor en de asielprocedure. Wordt er binnen tien dagen geen afspraak gemaakt? Dan sluit de online planomgeving voor het betreffende V-nummer en wordt men via het reguliere proces ingepland. In eerste instantie zal het gaan om zo'n 20 aanvragers per dag die worden uitgenodigd voor de online afspraken planner. Bij succes wordt dit aantal opgehoogd.

Inhoudsopgave

2. Rapport fundamentele heroriëntatie asielketen

Staatssecretaris Van der Burg (JenV) stuurde op 9 februari 2024 de Tweede Kamer het [rapport 'Bouwstenen voor het asielbeleid en het asielstelsel'](#). Het rapport gaat over de fundamentele heroriëntatie asielketen. De staatssecretaris vermeldt hierbij dat voor zover de maatregelen die in dit rapport worden genoemd bestaand en reeds door het kabinet aangekondigd beleid betreffen, het demissionaire kabinet deze binnen een realistisch tijdsplan onverminderd zal blijven uitvoeren. Voor nieuwe, aanvullende maatregelen geldt dat het demissionaire kabinet dit zal overlaten aan een volgend kabinet.

Het doel van de fundamentele heroriëntatie is te komen tot een robuuster asielbeleid en asielstelsel. Bij de inzichten die zijn verkregen in dit traject worden drie domeinen onderscheiden die in samenhang bezien de basis vormen voor de aanbevelingen over het asielbeleid en het asielstelsel. Het eerste domein betreft het onderwerp beleid, rekening houdend met de internationale en nationale juridische kaders van het asielbeleid. Het tweede domein betreft de vormgeving en de uitvoering van het asielbeleid in de Nederlandse context. Het derde domein omvat het onderwerp participatie, waarbij de positie van de asielzoeker zelf een belangrijke plaats inneemt. De onderwerpen vormen de bouwstenen voor het asielbeleid en het asielstelsel.

In hoofdstuk 4 van het rapport worden de verschillende aspecten van de Nederlandse asielprocedure besproken.

Hierbij komt de invloed van de internationale en Europese kaders op het Nederlandse asielrecht en de verschillende gevolgen voor de asielprocedure in Nederland aan bod. Onder meer over de invloed van de Europese jurisprudentie:

“Jurisprudentie van het HvJ EU is in de loop der jaren gedetailleerder geworden en meer gericht op de rechtsbescherming van de individuele migrant. Die verschuiving is bijvoorbeeld te zien bij Dublinzaken. Waar de Dublinverordening bedoeld was om aan de hand van objectieve criteria -als land van eerste asielaanvraag of illegale binnenkomst- vast te stellen welk EU-land verantwoordelijk is voor de behandeling van de aanvraag, is de focus steeds meer komen te liggen op de individuele omstandigheden van de migrant waarbij een beroep kan worden gedaan op subjectieve rechten ter bescherming van de migrant. Hierdoor verschuift de verantwoordelijkheid vaker naar het tweede (of derde) EU-land. Hoewel één van de doelstellingen van Dublin juist het voorkomen van doorreizen is, lijken er nu voordelen te zijn van het doorreizen. Zonder een oordeel uit te spreken over deze verschuiving, wordt geconstateerd dat die in gang is gezet door het HvJ EU en niet door de wetgever. Het is vervolgens aan de wetgever om de wetgeving zo nodig aan te passen.”

Over de rol van de rechtsbijstand:

“Een asielaanvrager heeft, op basis van nationale regelgeving, voor de start van de asielprocedure -vanaf het eerste aanmeldgehoor- toegang tot een advocaat. In beginsel staat die advocaat degene ook gedurende de procedure bij zodat er continuïteit is.

Vanuit de politiek is verschillende keren voorgesteld de rechtsbijstand in de asielprocedure te beperken. Vertegenwoordigers uit de praktijk van het asielrecht vrezen dan echter minder zorgvuldige asielprocedures en onvolledige beslissingen, wat weer zal leiden tot herhaalprocedures en meer gegronde beroepen.

Onvoorbereide asielzoekers lopen het risico hun vluchtverhaal niet goed te onderbouwen of zijn vanwege schaamte of trauma niet in staat te praten over hun ervaringen.

Van Zwol heeft ook gepleit voor handhaving van rechtsbijstand voorafgaande aan de procedure om zorgvuldige behandeling van de asielaanvraag te waarborgen.

De staatssecretaris heeft ook aangegeven dat aanwezigheid van rechtsbijstand de procedures stroomlijnt. Bovendien verplicht de Procedurerichtlijn tot ondersteuning in de eerste procedure (aanmeldgehoor en het nader gehoor) al dan niet met rechtsbijstand.”

Ook worden de merites en nadelen van een één en tweestatusstelsel besproken, alsmede de inwilligingspercentages en de relatie tot het landenbeleid.

Paragraaf 4.6 behandelt de maatregelen ter verbetering van de asielprocedure.

Het rapport gaat ook in op een onderzoek van de IND over de jaren 2010 tot en met 2022 naar ervaren complexiteit bij het nemen van een asielbesluit, waarbij bedoeld wordt op inhoudelijke complexiteit en de tijd die een asielbesluit met zich brengt.

Bovengenoemd rapport [Is de complexiteit van het nemen van een asielbesluit veranderd?](#) werd de afgelopen week gepubliceerd op de website van de IND, met het volgende nieuwsbericht:

Het is voor medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) in de afgelopen twaalf jaar complexer geworden om een asielbesluit te nemen. Dat wordt mede veroorzaakt door veranderende kaders vanuit internationale en Nederlandse wet- en regelgeving. En door veranderingen in beleid, in de uitvoering en door rechterlijke uitspraken. Er zijn meer taken bijgekomen en er moet steeds meer informatie worden meegewogen, terwijl medewerkers gemiddeld minder ervaren zijn dan twaalf jaar geleden.

Dit blijkt uit onderzoek van de IND over de jaren 2010 tot en met 2022. De onderzoekers voerden gesprekken met IND'ers en samenwerkingspartners, en combineerden dit met data- en andere analyses.

Complexiteit kost tijd

“Asielmedewerkers merken de toegenomen complexiteit doordat dat het werk meer tijd kost en inhoudelijk ingewikkelder is”, zegt Titia Maasland, een van de onderzoekers. “Gehoren worden steeds

langer en asielbesluiten steeds uitgebreider en ingewikkelder. Daardoor is er meer kennis en ervaring nodig om een beslissing te nemen, en kost de behandeling van een aanvraag meer tijd.”

Integrale geloofwaardigheidsbeoordeling

Een voorbeeld uit het rapport gaat over veranderingen in de beoordeling van de geloofwaardigheid van het vluchtverhaal van asielzoekers. In het verleden beoordeelde de IND de geloofwaardigheid van het vluchtverhaal in zijn geheel. “Nu beoordelen beslismedewerkers over elk onderdeel van het verhaal apart of dat deel geloofwaardig is, en daar volgt een totale beoordeling uit. Deze manier van werken zorgt voor betere onderbouwing van het besluit. Maar het kost ook meer tijd om alle onderdelen uit te vragen en te toetsen. Zeker als het gaat om persoonlijke beweegredenen, gevoelens en gedachten, zoals bij verhalen over bekering en geaardheid.

Ingewikkeld web van regels en rechterlijke uitspraken

De kaders die bepalen hoe de IND een asielbesluit neemt, bestaan uit een complex web van wetgeving, regelgeving, beleid en uitvoeringsinstructies op verschillende niveaus (internationaal, EU, Nederland, IND). Als op een van die niveaus iets verandert, heeft dat meestal gevolgen voor de andere niveaus, zo geven de onderzoekers aan. Rechterlijke uitspraken moeten onder andere de Europese regelgeving nader invullen. Deze rechterlijke uitspraken leiden tot steeds nieuwe kaders voor de uitvoering. Die veranderingen maken het werk complexer.

Meer toetsen

Uit het onderzoek blijkt dat hoor- en beslismedewerkers meer stappen moeten zetten om tot een asielbesluit te komen. Deels is dat extra administratief werk, maar ook: meer signaleren, bijvoorbeeld of er risico's zijn voor de nationale veiligheid, mensenhandel of fraude. En als er geen recht op asiel is, moeten zij verder toetsen op ander verblijfsmogelijkheden.

Minder ervaren medewerkers

Terwijl het werk ingewikkelder is geworden, is het gemiddelde ervaringsniveau van IND medewerkers afgenomen. Dat komt vooral doordat er in korte tijd veel nieuwe medewerkers zijn aangenomen. Daarnaast voelen medewerkers steeds minder de ruimte om zelfstandig een besluit te nemen. Het gevoel van externe druk speelt hierin ook een rol. Vanuit de politiek, rechterlijke macht en de media is veel aandacht voor de beslissingen die de IND neemt.

Beter omgaan met complexiteit en meer ruimte van anderen

Plaatsvervangend directeur-generaal Jan Willem Schaper is blij met het onderzoek: “Dat ons werk complexer wordt is niet uniek voor de IND. Dat zie ik binnen de hele rijksoverheid. Het onderzoek stelt ons beter in staat om deze bijna autonome ontwikkeling naar meer complexiteit in de uitvoering meer in de grip te krijgen. Waar het makkelijker of met minder handelingen kan, moeten we dat doen. Daar zijn wij al mee bezig en gaan wij mee door. We zorgen bijvoorbeeld dat beslismedewerkers sneller door de digitale verslaglegging van een zaak kunnen klikken, door aanpassing van het systeem. Schaper verwacht niet dat de complexiteit nu snel minder wordt. “Uit het onderzoek blijkt ook dat het niet altijd op te lossen is. En dat een complexere, meer uitgebreide afweging soms ook tot beter gewogen beslissingen leidt. “We kunnen complexiteit niet altijd verminderen, maar er zijn wel mogelijkheden om er beter mee om te gaan. De IND kan processen beter inrichten en medewerkers goed begeleiden en ondersteunen. Van andere partijen heeft de IND juist meer ruimte nodig om de uitvoering zelf optimaal in te richten.”

“Dat wil niet zeggen dat dit volgend jaar allemaal beter is. Zowel technische als organisatorische verbeteringen kosten tijd. Onervaren medewerkers vragen bijvoorbeeld om meer gedetailleerde werkinstructies, terwijl medewerkers met de langere werkinstructies juist minder getraind worden in de eigen oordeelsvorming. Die cirkel moeten we doorbreken. Maar dat is niet volgend jaar opgelost, want ervaring doe je niet op in een paar weken maar eerder in een paar jaar.”

Verschillende meningen

Niet alle geïnterviewden vonden op alle punten dat de complexiteit is toegenomen. Een aantal partijen buiten de IND vindt het werk alleen op bepaalde onderdelen complexer, of over de gehele linie niet complexer. Zij benoemen elementen die complexiteit hebben verminderd, zoals de invoering van een aparte procedure voor aanvragers uit een veilig land en het samenvoegen van het aanmeld- en eerste gehoor.

De onderzoekers hebben de ontwikkelingen die het minder complex maken en de toegenomen complexiteit afgewogen. De conclusie daaruit is dat het werk in het algemeen complexer is geworden.

Jurisprudentie

1. 13-02-2024, Rb Haarlem, NL23.39689, beroep gegrond [Dublin-Kroatië; mensonterende behandeling]

Reden signalering: De rechtbank concludeert dat, nu verweerder is uitgegaan van de gebeurtenissen zoals deze door eisers gesteld, zij slachtoffers zijn geweest van pushbacks en dat zij zijn behandeld op een manier die volgens de rechtbank de kwalificatie 'mensonterend' verdient. Gelet op de aard van pushbacks, wat in feite onrechtmatige en vaak met geweld gepaarde uitzettingen zijn, kon van eisers op dat moment niet verwacht worden dat zij hierover te klaagden bij de Kroatische autoriteiten. Verweerder heeft niet kenbaar bij zijn beoordeling betrokken of de meerdere, gewelddadige behandeling die eisers hebben ondergaan van de zijde van de Kroatische autoriteiten, aanleiding had moeten zijn om de asielaanvragen op grond van artikel 17 Dublinverordening aan zich te trekken.

In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank de beroepen van eisers tegen het niet in behandeling nemen van hun asielaanvragen. Verweerder heeft de aanvragen met de bestreden besluiten van 19 december 2023 niet in behandeling genomen omdat Kroatië verantwoordelijk is voor de aanvraag.

Kan ten aanzien van Kroatië worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel?
Eisers stellen, in het kort, dat verweerder ten aanzien van Kroatië niet mag uitgaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. Dat betekent dat verweerder er niet op mag vertrouwen dat Litouwen hen in overeenstemming met het EVRM2, het Vluchtelingenverdrag en het Unierecht zal behandelen. Eisers voeren aan dat overal in Kroatië pushbacks, mensenrechtenschendingen en politiegeweld tegen migranten plaatsvinden. Eisers beroepen zich op rapporten van Border Violence Monitoring Network, HRW en AIDA waaruit volgens hen blijkt dat er deportaties en detentie van migranten plaatsvinden naar Bosnië en Herzegovina vanuit heel Kroatië, ondanks officiële ontkenningen en vermeende monitoringinspanningen. Eisers wijzen ook op hun eigen ervaringen waarbij zij drie maal door de Kroatische autoriteiten zijn opgepakt, gedetineerd, beroofd, mishandeld en uitgezet. Verder wijzen zij op verklaringen van andere Dublin-claimanten over pushbacks, zoals die blijken uit uitspraken van verschillende rechtbanken. Verweerder kan daarom niet uitgaan van de toezeggingen van de Kroatische autoriteiten, waarop ook de uitspraak van de Afdeling van 13 september 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:3411)z grotendeels is gebaseerd. De brief van VWN van 28 februari 2023 is nog steeds niet achterhaald. Voor zover verweerder zich op het standpunt stelt dat dit hen als Dublin claimanten niet zal overkomen, menen eisers dat de pushbacks niet alleen aan de grens plaatsvinden en zij eenvoudig 'vermengd' kunnen raken met andere vreemdelingen. Verder blijkt volgens eisers uit de rapportage van Border Violence Monitoring Network van 25 september 2023 dat er onvoldoende opvang is voor asielzoekers in Kroatië. Verweerder dient de aanvragen van eisers daarom zelf in behandeling te nemen.

De rechtbank volgt eisers hierin niet. Uitgangspunt is dat verweerder ten aanzien van Kroatië mag uitgaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel, tenzij eisers aannemelijk maken dat er concrete aanwijzingen zijn dat zij bij overdracht aan Kroatië, als gevolg van het niet nakomen van internationale verplichtingen door de autoriteiten van Kroatië, een reëel risico lopen op een met artikel 3 EVRM en artikel 4 van het Handvest strijdige behandeling. Van een schending zal pas sprake zijn als de tekortkomingen in het asiel- en opvangsysteem structureel zijn en een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken (zie punten 91-93 van het arrest Jawo).

De Afdeling heeft in haar hierboven genoemde uitspraak van 13 september 2023 geoordeeld dat de pushbacks in Kroatië geen aanleiding (meer) vormen om ten aanzien van Dublinclaimanten niet van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uit te gaan. De rechtbank begrijpt de uitspraak van de Afdeling zo, dat uit de informatie van Kroatische autoriteiten van 15 november 2022 en de daarop door verweerder opgestelde beslisnota van 21 december 2022¹² volgt dat overgedragen Dublinclaimanten niet het risico lopen om door Kroatië te worden uitgezet zonder behandeling van hun asielverzoek of tijdens de behandeling van het asielverzoek. De Afdeling heeft daarbij ook van belang geacht dat deze informatie niet wordt weersproken door andere beschikbare landeninformatie. Daarom komt de Afdeling tot de conclusie dat verweerder zich op basis van de bevindingen uit het door hem verrichte onderzoek terecht op het standpunt heeft gesteld dat ten aanzien van Kroatië mag worden uit gegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel.

De rechtbank ziet in hetgeen eisers hebben aangevoerd, geen aanleiding van dit oordeel af te wijken. Hoewel in de rapporten waar eisers naar hebben verwezen nog altijd melding wordt gemaakt van pushbacks die in Kroatië plaatsvinden, leveren zij geen concrete aanknopingspunten op dat Dublinclaimanten te maken zullen krijgen met pushbacks. Gezien de toepasselijke bewijslastverdeling acht de rechtbank concrete informatie, juist over hun positie, onmisbaar. Anders dan eisers stellen, valt niet in te zien dat geen informatie zou kunnen worden verkregen over Dublinclaimanten indien die slachtoffer zouden zijn van pushbacks, ook al is het aantal Dublinclaimanten in Kroatië zeer klein.

Ook de stelling van eisers dat er een tekort aan opvangcapaciteit is, slaagt niet. Het aangehaalde rapport van Border Violence Monitoring Network ziet op opvang van vreemdelingen die om asiel verzoeken, en is niet gericht op Dublinclaimanten. De Kroatische autoriteiten hebben met het claimakkoord toegezegd de asielaanvragen van eisers in behandeling te nemen. Onder verwijzing naar het interstatelijk vertrouwensbeginsel heeft verweerder er daarom vanuit kunnen gaan dat eisers als Dublinclaimanten overeenkomstig de internationale verplichtingen zullen worden behandeld en passende opvang zullen krijgen. Deze beroepsgrond slaagt niet.

Was er aanleiding voor verweerder om de aanvraag op grond van artikel 17 van de Dublinverordening in behandeling te nemen?

Eisers voeren aan dat verweerder onvoldoende heeft gemotiveerd waarom hij geen gebruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheid om op grond van artikel 17 van de Dublinverordening hun asielaanvragen onverplicht aan zich te trekken. Eisers stellen dat zij onmenselijk zijn behandeld door de Kroatische autoriteiten. Zij hebben hier gedetailleerd over verklaard. Bij hun eerste poging door Kroatië te reizen zijn zij door de politie met veel geweld en een politiehond aangevallen. Daarna zijn zij in hun ondergoed opgesloten in een soort donkere kooi totdat zij terug zijn gestuurd naar Bosnië. Al hun spullen, waaronder hun geld en telefoons zijn afgenomen. De tweede keer zijn zij aangehouden bij een treinstation in het noorden van Kroatië. Zij zijn van een politiebureau overgeplaatst naar een gesloten opvang. De levensomstandigheden daar waren vuil en slecht. Eisers hebben verklaard dat zij zijn mishandeld. Eiseres verklaarde dat de vrouwen in haar cel seksueel zijn misbruikt en dat zij is betast. Ter zitting heeft eiseres verklaard hierdoor aan nachtmerries, psychische klachten en andere problemen te lijden waarvoor zij medicatie krijgt. Na tien dagen zijn zij teruggestuurd naar Bosnië. De derde keer hebben de autoriteiten hen aangehouden en vingerafdrukken afgenomen. Vervolgens zijn zij midden in de bossen vrijgelaten met een aanzegging Kroatië te verlaten.

De rechtbank stelt voorop dat verweerder ter zitting heeft bevestigd dat verweerder is uitgegaan van de gebeurtenissen zoals deze door eisers gesteld. De rechtbank concludeert dat zij slachtoffers zijn geweest van pushbacks en dat zij zijn behandeld op een manier die volgens de rechtbank de kwalificatie 'mensonterend' verdient. Gelet op de aard van pushbacks, wat in feite onrechtmatige en vaak met geweld gepaarde uitzettingen zijn, kon van eisers op dat moment niet verwacht worden dat zij hierover te klaagden bij de Kroatische autoriteiten. Verweerder heeft niet kenbaar bij zijn beoordeling betrokken of de meerdere, gewelddadige behandeling die eisers hebben ondergaan van de zijde van de Kroatische autoriteiten, aanleiding had moeten zijn om de asielaanvragen op grond van artikel 17 van de Dublinverordening aan zich te trekken. De enkele stelling van verweerder dat ervan uitgegaan kan worden dat eisers niet opnieuw zo'n behandeling ten deel zal vallen nu zij Kroatië betreden als Dublinclaimant in plaats van illegale immigrant, vindt de rechtbank onvoldoende. Verweerder dient naar het oordeel van de rechtbank alsnog te motiveren of de gestelde gebeurtenissen al dan niet zodanig bijzondere individuele omstandigheden zijn, waardoor overdracht aan Kroatië van bijzondere hardheid zou getuigen, en of gelet op deze gebeurtenissen van eisers verwacht kan worden dat zij als Dublinclaimanten naar Kroatië terugkeren. De beroepsgrond slaagt.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is gegrond omdat de bestreden besluiten in strijd zijn met het zorgvuldigheidsbeginsel en daarmee ook met het motiveringsbeginsel. De rechtbank vernietigt daarom de bestreden besluiten wegens strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb

2. 09-02-2024, Rb Rotterdam, NL23.27721, beroep gegrond [Richtlijn Tijdelijke Bescherming; derdelander Oekraïne; buiten behandeling stellen asielaanvraag; vragenlijst]

Reden signalering: Verweerder heeft eiser, die als derdelander in Oekraïne verbleef, een brief gestuurd waarin hij wordt verzocht om aan verweerder te laten weten of hij zijn asielaanvraag wil doorzetten en om een vragenlijst getiteld 'Questionnaire asylum application' in te vullen. De rechtbank is van oordeel dat 'de vragenlijst' niet kan worden aangemerkt als een verzoek om informatie te verstrekken die van wezenlijk belang is voor de asielaanvraag. In het verlengde daarvan kan het niet invullen en retourneren van 'die vragenlijst' door eiser niet worden aangemerkt als het nalaten te antwoorden op een verzoek om informatie te verstrekken die van wezenlijk belang is voor zijn asielaanvraag. Dit betekent dat er zich geen situatie als bedoeld in artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw voordoet, zodat verweerder niet bevoegd was om eisers asielaanvraag met toepassing van die bepaling buiten behandeling te stellen.

Op 18 augustus 2022 heeft eiser, van Nigeriaanse nationaliteit, een asielaanvraag in Nederland ingediend. Aan eiser is vervolgens tijdelijke bescherming verleend op grond van de Richtlijn tijdelijke bescherming (Richtlijn 2001/55/EG), omdat hij als derdelander in Oekraïne verbleef met een tijdelijke verblijfsvergunning. Bij besluit van 15 februari 2023 heeft verweerder eisers recht op tijdelijke bescherming verlengd tot 4 september 2023. In dit besluit staat ook dat eiser, tegelijk met zijn aanvraag voor tijdelijke bescherming, asiel heeft aangevraagd, dat verweerder die aanvraag gaat beoordelen en dat eiser een brief krijgt als de asielprocedure start.

Op 27 mei 2023 heeft verweerder eiser een brief gestuurd waarin hij wordt verzocht om aan verweerder te laten weten of hij zijn asielaanvraag wil doorzetten en om een vragenlijst getiteld 'Questionnaire asylum application' (hierna: 'de vragenlijst') in te vullen. Eiser heeft niet op deze brief gereageerd. Vervolgens heeft verweerder op 12 juli 2023 een voornemen tot het buiten behandeling stellen van eisers asielaanvraag uitgebracht. Verweerder heeft eiser in het voornemen gevraagd om binnen twee weken 'de vragenlijst' alsnog in te vullen. In het voornemen is verder vermeld dat als eiser geen reactie geeft, verweerder ervan uitgaat dat eiser de asielprocedure niet wil doorlopen en dat de asielaanvraag dan buiten behandeling zal worden gesteld. Eiser heeft niet op het voornemen gereageerd. Vervolgens heeft verweerder op 31 augustus 2023 het bestreden besluit genomen. Eiser heeft hiertegen beroep ingesteld. Over dit beroep gaat deze uitspraak. Bij afzonderlijk besluit van 31 augustus 2023 heeft verweerder eiser medegedeeld dat zijn recht op tijdelijke bescherming eindigt op 4 september 2023. Eiser heeft tegen dit besluit beroep ingesteld. Over dit beroep gaat deze uitspraak niet. Op 6 september 2023 heeft verweerder eiser te kennen gegeven dat hij de gevolgen van het stoppen van de tijdelijke bescherming voor de hele groep derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht in Oekraïne heeft bevroren.

Het bestreden besluit

Bij het bestreden besluit heeft verweerder de asielaanvraag van eiser buiten behandeling gesteld op grond van artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw). Verweerder heeft hieraan ten grondslag gelegd dat eiser niet heeft gereageerd op de brief van 27 mei 2023 met bijbehorende 'vragenlijst' en ook niet heeft gereageerd op het op 12 juli 2023 uitgebrachte voornemen tot het buiten behandeling stellen van zijn asielaanvraag.

De beroepsgronden

Eiser betoogt dat verweerder zijn asielaanvraag ten onrechte buiten behandeling heeft gesteld. Hij stelt hiertoe in de eerste plaats dat niet wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw. Ter onderbouwing hiervan wijst eiser op de uitspraak van deze rechtbank, zittingsplaats Middelburg, van 21 november 2023 (zaaknummer NL23.25021). Eiser stelt verder dat zijn asielaanvraag niet buiten behandeling mocht worden gesteld omdat hij nog recht op tijdelijke bescherming had. Eiser stelt voorts dat hij zijn asielwens ten tijde van het bestreden besluit nog in beraad had en dat dit onder meer verband hield met de vraag of zijn tijdelijke bescherming al dan niet mocht worden beëindigd. In zijn beroepschrift heeft eiser verder te kennen gegeven dat hij zijn asielaanvraag graag wil handhaven.

Beoordeling beroepsgronden

De rechtbank is ermee bekend dat als gevolg van de wijze waarop Nederland de Richtlijn tijdelijke bescherming heeft geïmplementeerd, derdelanders uit Oekraïne een asielaanvraag hebben moeten indienen om voor tijdelijke bescherming in aanmerking te komen. De rechtbank vindt het dan ook begrijpelijk dat verweerder bij deze derdelanders (op enig moment) wil nagaan of zij daadwerkelijk een asielpcedure willen doorlopen. Verweerder doet dit in de praktijk door de desbetreffende derdelanders te vragen 'de vragenlijst' in te vullen. De rechtbank is echter van oordeel dat het niet (tijdig) invullen en retourneren van 'die vragenlijst' door eiser er niet toe kan leiden dat zijn asielaanvraag buiten behandeling wordt gesteld met toepassing van artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw. Dit legt de rechtbank hierna uit.

Op grond van artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw, dat een implementatie is van artikel 28, eerste lid, aanhef en onder a, van de Procedurerichtlijn, kan verweerder een asielaanvraag buiten behandeling stellen indien de vreemdeling heeft nagelaten te antwoorden op verzoeken om informatie te verstrekken die van wezenlijk belang is voor zijn aanvraag. Wat wordt verstaan onder 'informatie van wezenlijk belang voor de aanvraag' wordt – overeenkomstig de verbinding die in artikel 28, eerste lid, van de Procedurerichtlijn wordt gemaakt met artikel 4 van de Kwalificatierichtlijn – nader ingevuld in artikel 3.45b, eerste lid, van het VV (en paragraaf C2/8 van de Vc), waarin staat dat de asielaanvraag op grond van artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw buiten behandeling kan worden gesteld als de vreemdeling twee keer heeft nagelaten te antwoorden op verzoeken om informatie te verstrekken over 'de elementen ter staving van zijn aanvraag', bedoeld in artikel 31, tweede en derde lid, van de Vw. Elementen zijn feiten en omstandigheden die in verband staan met vluchtelingenstatus of artikel 3 van het EVRM en die, op zichzelf of tezamen, een rechtsgrond voor asielverlening kunnen vormen (zie artikel 4, tweede lid, van de Kwalificatierichtlijn, artikel 31, eerste lid, van de Vw en Werkinstructie 2014/10, paragraaf 3.1.). Bij elementen gaat het dus, kort gezegd, om feiten die een grond voor asielverlening kunnen opleveren.

De rechtbank overweegt dat de – niet op enige wettelijke grondslag berustende – vraag van verweerder, in onderdeel 2 van 'de vragenlijst', of eiser zijn ingediende asielaanvraag wil doorzetten niet kan worden aangemerkt als een verzoek om informatie te verstrekken over de elementen ter staving van zijn asielaanvraag. Met deze vraag wordt eiser namelijk niet gevraagd naar feiten die een grond voor asielverlening kunnen opleveren. Hetzelfde geldt voor de vragen in onderdeel 3 – met uitzondering van vraag 3.5 – van 'de vragenlijst'. Met deze vragen wordt eiser evenmin gevraagd naar feiten die een grond voor asielverlening kunnen opleveren. Er wordt slechts verzocht om informatie die nuttig is voor de praktische inrichting van zijn asielpcedure, waaronder het gehoor. Nu met de vragen in onderdelen 2 en 3 – met uitzondering van vraag 3.5 – van 'de vragenlijst' dus niet wordt verzocht om informatie te verstrekken over de elementen ter staving van de asielaanvraag, behelst 'de vragenlijst' in zoverre geen verzoek om informatie te verstrekken die van wezenlijk belang is voor de asielaanvraag, zoals bedoeld in artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw.

Met de vragen in onderdeel 1 van 'de vragenlijst' – over de identiteit en nationaliteit van eiser – en met vraag 3.5 van 'de vragenlijst' – over de reden(en) van de asielaanvraag – wordt eiser op zichzelf wél verzocht om informatie te verstrekken over de elementen ter staving van zijn asielaanvraag. Eiser heeft echter bij het indienen van zijn asielaanvraag al de informatie verstrekt waar met de vragen in onderdeel 1 van 'de vragenlijst' om wordt verzocht. Verweerder beschikte dus al over deze informatie, zodat het verstrekken van deze informatie aan verweerder niet (meer) noodzakelijk was. Verder geldt dat bij vraag 3.5 uitdrukkelijk is vermeld dat deze vraag niet beantwoord hoeft te worden. Uit dit laatste volgt dat verweerder het kennelijk niet noodzakelijk vindt dat deze vraag door de vreemdeling wordt beantwoord. Nu met de vragen in onderdeel 1 en met vraag 3.5 van 'de vragenlijst' dus wordt verzocht om informatie te geven waarvan de verstrekking niet noodzakelijk (meer) is of welke verstrekking kennelijk niet noodzakelijk wordt geacht, behelst 'de vragenlijst' in zoverre evenmin een verzoek om informatie te verstrekken die van wezenlijk belang is voor de asielaanvraag, zoals bedoeld in artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw.

Gelet op het voorgaande kan 'de vragenlijst' niet worden aangemerkt als een verzoek om informatie te verstrekken die van wezenlijk belang is voor de asielaanvraag. In het verlengde daarvan kan het niet invullen en retourneren van 'die vragenlijst' door eiser niet worden aangemerkt als het nalaten te antwoorden op een verzoek om informatie te verstrekken die van wezenlijk belang is voor zijn asielaanvraag. Dit betekent dat er zich geen situatie als bedoeld in artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw (in verbinding met artikel 3.45b, eerste lid, van de VV) voordoet, zodat verweerder niet bevoegd was om eisers asielaanvraag met toepassing van die bepaling buiten behandeling te stellen. De hiertoe aangevoerde beroepsgrond slaagt.

Conclusie

Het beroep is gezien het voorgaande gegrond. De rechtbank zal het bestreden besluit vernietigen wegens strijd met artikel 30c, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw (in verbinding met artikel 3.45b, eerste lid, van de VV). De rechtbank ziet geen mogelijkheid om het geschil definitief te beslechten. Verweerder moet namelijk eerst onderzoeken welke asielmotieven eiser aan zijn aanvraag ten grondslag legt en vervolgens beoordelen of deze leiden tot inwilliging van de aanvraag. Verweerder zal dan ook worden opgedragen om opnieuw op eisers asielaanvraag te beslissen met inachtneming van deze uitspraak.

Inhoudsopgave

3. 02-02-2024, Rb Den Haag, NL23.39545, Syrië, beroep gegrond [Koerd; dienstweigering; oorlogsmisdrijven; terugkeer]

Reden signalering: Weliswaar volgt uit het algemeen ambtsbericht (augustus 2023) dat er momenteel minder gevechtshandelingen plaatsvinden in Syrië, maar uit ditzelfde ambtsbericht volgt eveneens dat nog steeds gewapende confrontaties plaatsvinden. Ook blijkt uit dit ambtsbericht dat het niet precies bekend is welke taken dienstplichtigen moeten uitvoeren, maar dat het waarschijnlijk is dat ze ook naar gebieden worden gestuurd waar nog wordt gevochten. Voorts blijkt onbetwist uit bronnen van o.a. EUAA, UNHCR en Vluchtelingenwerk dat er voor opgeroepen reservisten sprake is van een risico om naar het front gestuurd te worden. Voorts heeft verweerder ter zitting erkend dat reservisten in het algemeen geen controle hebben over hun rol bij de strijdkrachten en dat daarmee de beslissing om als teruggekeerde reservist daadwerkelijk naar het front te worden gestuurd buiten hun beschikkingmacht ligt. Uit het voorgaande volgt dat verweerder onvoldoende heeft gemotiveerd waarom eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij vreesde te moeten deelnemen aan het plegen van oorlogsmisdrijven

Eiser is van Syrische nationaliteit en is naar Nederland gevlucht omdat hij op 4 januari 2022 een oproep voor de reservistendienst in Syrië heeft gekregen. Eiser heeft aan zijn asielrelaas ten grondslag gelegd dat hij bij terugkeer naar Syrië vreest voor vervolging dan wel een reëel risico op ernstige schade, omdat hij geen gehoor heeft gegeven aan de oproep voor de reservistendienst. Als lid van de Koerdische minderheid in Syrië vreest eiser daarbij dat hij harder gestraft zal worden voor deze dienstweigering dan andere dienstweigeraars.

De identiteit, nationaliteit en herkomst van eiser zijn geloofwaardig geacht, omdat eiser zijn identiteit met documenten heeft aangetoond. Ook de oproep voor de reservistendienst is door verweerder geloofwaardig geacht, vanwege de origineel bevonden oproep die door eiser is overgelegd. Verweerder heeft de asielaanvraag afgewezen als ongegrond, omdat eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat voor hem sprake is van gegronde vrees voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag.

Redengevend daarvoor is dat eiser - gelet op het toepasselijke beleid - ten eerste niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij in Syrië wordt gedwongen tot het plegen van oorlogsmisdrijven of andere misdrijven als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag.

Ten tweede heeft eiser niet aannemelijk gemaakt dat hij als dienstweigeraar discriminatoir of disproportioneel gestraft zal worden bij terugkeer naar Syrië.

Ten derde heeft eiser niet aannemelijk gemaakt dat hij als gewetensbezwaarde voor de dienstplicht kan worden aangemerkt.

Omdat voor eiser ook niet van een reëel risico op schending van artikel 3 EVRM is gebleken, is ook geen subsidiaire bescherming verleend.

De rechtbank stelt voorop dat verweerder naar aanleiding van het Algemeen Ambtsbericht over Syrië van mei 2022 het beleid ten aanzien van Syrische dienstweigeraars/deserteurs heeft gewijzigd. Anders dan voorheen wordt deze groep vanaf dat moment niet langer zonder meer aangemerkt als vluchteling in de zin van het Vluchtelingenverdrag. Reden voor deze beleidswijziging is de gewijzigde situatie in Syrië: gevechtshandelingen vinden op minder grote schaal plaats, waardoor het minder vanzelfsprekend is dat een dienstplichtige ingezet zal worden bij handelingen die (oorlogs-) misdrijven vormen of die daaraan bijdragen. Vanwege deze beleidswijziging wordt een asielrelaas van een

dienstweigeraar/deserteur nu beoordeeld conform het algemene beleid van verweerder voor dienstweigering en desertie.

Wat is het oordeel van de rechtbank?

De rechtbank stelt vast dat tussen partijen niet in geschil is dat er oorlogsmisdrijven in Syrië worden gepleegd (i) of dat een dienstweigeraar zich niet (legaal) kan onttrekken aan de dienstplicht (iii). In geschil is of eiser aannemelijk heeft gemaakt dat hij na terugkeer in Syrië en na opkomst voor de dienstplicht ook daadwerkelijk oorlogsmisdrijven zal moeten plegen of ondersteuning daaraan zal moeten bieden.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder ondeugdelijk gemotiveerd waarom eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij vrees te moeten deelnemen aan het plegen van oorlogsmisdrijven. Weliswaar volgt uit het door verweerder genoemde algemeen ambtsbericht (augustus 2023, paragraaf 6.1.4.) dat er momenteel minder gevechtshandelingen plaatsvinden in Syrië, maar uit ditzelfde ambtsbericht volgt eveneens dat nog steeds gewapende confrontaties plaatsvinden. Ook blijkt uit dit ambtsbericht dat het niet precies bekend is welke taken dienstplichtigen moeten uitvoeren, maar dat het waarschijnlijk is dat ze ook naar gebieden worden gestuurd waar nog wordt gevochten. Voorts blijkt onbetwist uit bronnen van o.a. EUAA, UNHCR en Vluchtelingenwerk dat er voor opgeroepen reservisten sprake is van een risico om naar het front gestuurd te worden. Ook volgt uit deze bronnen dat het beeld ten aanzien van uitzending van terugkeerde dienstweigeraars naar het front grillig en onvoorspelbaar is en dat een aangetoonde medische vrijstellingsgrond bovendien geen bescherming tegen deze uitzending garandeert. Voorts heeft verweerder ter zitting erkend dat reservisten in het algemeen geen controle hebben over hun rol bij de strijdkrachten en dat daarmee de beslissing om als teruggekeerde reservist daadwerkelijk naar het front te worden gestuurd buiten hun beschikkingsmacht ligt.

Uit het voorgaande volgt dat verweerder onvoldoende heeft gemotiveerd waarom eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij vreesde te moeten deelnemen aan het plegen van oorlogsmisdrijven. Gelet op het hier geldende beoordelingskader komt de rechtbank niet meer toe aan een oordeel over eisers vrees voor een onevenredige of discriminatoire bestraffing, dan wel zijn dienstplichtweigering wegens gewetensbezwaren. De beroepsgrond slaagt.

Subsidiaire bescherming

In geschil is of verweerder toepassing mocht geven aan de uitzondering op het geldende beleid voor eerder teruggekeerde Syrische vreemdelingen, zoals bedoeld in paragraaf C7/33.4.4 van de Vreemdelingencirculaire 2000 (Vc). In dat beleid is bepaald dat voor Syrische asielzoekers als algemeen uitgangspunt geldt dat zij bij terugkeer naar Syrië een reëel risico op ernstige schade lopen en op grond daarvan in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming. Dit algemene uitgangspunt geldt niet als uit individuele feiten en omstandigheden blijkt dat de vreemdeling bij of na terugkeer naar Syrië geen risico (meer) loopt op ernstige schade. Het is dan aan verweerder om voldoende feiten en omstandigheden te stellen en te onderbouwen waarom deze afwijking in het individuele geval gerechtvaardigd is. Hiervan is volgens het uitzonderingsbeleid in het bijzonder sprake indien betrokkene na een eerder vertrek uit Syrië is teruggereisd naar Syrië.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder in het bestreden besluit onvoldoende deugdelijk heeft gemotiveerd dat eiser op grond van zijn individuele feiten en omstandigheden geen reëel risico (meer) loopt op ernstige schade. Daartoe overweegt de rechtbank als volgt.

Het enkele feit dat eiser eerder zonder problemen in 2019 is teruggekeerd naar Syrië en vervolgens zonder al te veel problemen tot 2022 in Syrië heeft verbleven is niet voldoende om aan te nemen dat er geen sprake meer is van een reëel risico op ernstige schade. Daarmee miskent verweerder immers dat een veilige terugkeer naar Syrië in het verleden geen garantie is voor een veilige terugkeer op dit moment. Dit geldt temeer nu in het algemeen ambtsbericht van augustus 2023 (p. 90) wordt bevestigd dat er geen eenduidig beeld is te schetsen van de houding van het Syrische regime ten aanzien van Syriërs die terugkeren. Bovendien zijn er inmiddels vijf jaren verstreken sinds eiser veilig is teruggekeerd naar Syrië en heeft verweerder onvoldoende onderbouwd dat uitzetting van eiser naar Syrië op dit moment – qua veiligheidssituatie en refoulement-risico – vergelijkbaar is met de terugkeer van eiser naar Syrië in 2019.

Voorts is door verweerder ten onrechte niet bij de beoordeling betrokken dat eiser in 2019 eerder is teruggekeerd vanuit Libanon en dat nu van eiser wordt verwacht dat hij terugkeert vanuit Nederland, een land waarvan het aannemelijk is dat het als vijandig wordt gezien door het Syrische regime. Dit brengt volgens het algemeen ambtsbericht een verhoogd veiligheidsrisico met zich mee. Dit geldt ook voor het feit dat eiser in 2022 illegaal is uitgereisd uit Syrië hetgeen verweerder evenmin in zijn beoordeling heeft meegewogen.

Zwaarwegend is daarnaast dat verweerder in het bestreden besluit niet kenbaar heeft betrokken dat eiser inmiddels en anders dan in 2019 als dienstweigeraar zal worden gezien hetgeen ook een verhoogd veiligheidsrisico met zich mee brengt.

Tot slot heeft verweerder ten onrechte niet bij zijn beoordeling betrokken dat eiser afkomstig is uit oppositiegebied dat onder controle staat van de Koerdische strijdkrachten. Op grond van hetzelfde ambtsbericht leidt deze omstandigheid eveneens tot een verhoogd veiligheidsrisico.

Alles in samenhang bezien heeft verweerder onvoldoende gemotiveerd waarom voor eiser op grond van zijn individuele feiten en omstandigheden bij terugkeer op dit moment geen sprake is van een reëel risico op ernstige schade als bedoeld in artikel 3 EVRM. Ook deze beroepsgrond slaagt.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is gegrond. De rechtbank ziet in dit geval geen mogelijkheid tot finale geschilbeslechting. Het bestreden besluit zal in zijn volledigheid worden vernietigd en verweerder wordt opgedragen om – met inachtneming van deze uitspraak - opnieuw op de asielaanvraag van eiser te beslissen.

Inhoudsopgave

4. 02-02-2024, Rb Den Haag, NL23.39546, Syrië, beroep gegrond [terugkeer; risico's]

Reden signalering: Het enkele feit dat eiser eerder zonder problemen in 2018 is teruggekeerd naar Syrië en vervolgens zonder al te veel problemen tot 2022 in Syrië heeft verbleven is niet voldoende om aan te nemen dat er geen sprake meer is van een reëel risico op ernstige schade. Daarmee miskent verweerder immers dat een veilige terugkeer naar Syrië in het verleden geen garantie is voor een veilige terugkeer op dit moment. Dit geldt temeer nu in het algemeen ambtsbericht van augustus 2023 wordt bevestigd dat er geen eenduidig beeld is te schetsen van de houding van het Syrische regime ten aanzien van Syriërs die terugkeren.

Eiser, van Syrische nationaliteit, is in 2013 vanuit Syrië naar Irak gevlucht en vervolgens in 2018 teruggekeerd naar Syrië vanwege de gezondheidstoestand van zijn moeder. Eiser is in 2022 naar Nederland gevlucht en heeft aan zijn asielrelaas ten grondslag gelegd dat hij bij terugkeer naar Syrië vreest voor vervolging en ernstige schade, omdat hij door het regime gezocht wordt vanwege de dienstplicht van zijn kinderen.

De identiteit, nationaliteit en herkomst van eiser zijn geloofwaardig geacht, omdat eiser dit met documenten heeft aangetoond. Verweerder heeft de door eiser gestelde problemen in Syrië vanwege de dienstplicht van zijn kinderen echter niet als relevant element aangemerkt en niet doorgetoetst op geloofwaardigheid. Verweerder heeft de aa

nvraag afgewezen als ongegrond, omdat uit de verklaringen van eiser geen gegronde vrees voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag is af te leiden. Omdat eiser heeft verklaard dat hij na een eerder vertrek uit Syrië veilig is teruggereisd naar Syrië, ligt de bewijslast voor het aannemelijk maken van het reële risico op ernstige schade als bedoeld in artikel 3 EVRM in dit geval bij eiser. Op grond van de aangevoerde feiten en omstandigheden heeft verweerder vervolgens geconcludeerd dat eiser er niet in is geslaagd om een dergelijk reëel risico op schending van artikel 3 EVRM aannemelijk te maken.

Wat is het oordeel van de rechtbank?

Op de zitting heeft de waarnemer van de gemachtigde van eiser aangegeven dat geen oordeel meer gevraagd wordt over de beoordeling van het vluchtelingschap op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw). Tussen partijen is enkel in geschil of eiser in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming als bedoeld in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b

van de Vw. Uit paragraaf C7/33.4.4. van de Vc volgt dat voor Syrische asielzoekers als algemeen uitgangspunt geldt dat zij bij terugkeer naar Syrië een reëel risico op ernstige schade lopen en op grond daarvan in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming. Dit algemene uitgangspunt geldt niet als uit individuele feiten en omstandigheden blijkt dat de vreemdeling bij of na terugkeer naar Syrië geen risico (meer) loopt op ernstige schade. Het is dan aan verweerder om voldoende feiten en omstandigheden te stellen en te onderbouwen waarom deze afwijking in het individuele geval gerechtvaardigd is. Hiervan is volgens het uitzonderingsbeleid in het bijzonder sprake indien betrokkene na een eerder vertrek uit Syrië is teruggereisd naar Syrië.

De rechtbank is van oordeel dat verweerder in het bestreden besluit onvoldoende deugdelijk heeft gemotiveerd dat eiser op grond van zijn individuele feiten en omstandigheden geen reëel risico (meer) loopt op ernstige schade. Daartoe overweegt de rechtbank als volgt.

Het enkele feit dat eiser eerder zonder problemen in 2018 is teruggekeerd naar Syrië en vervolgens zonder al te veel problemen tot 2022 in Syrië heeft verbleven is niet voldoende om aan te nemen dat er geen sprake meer is van een reëel risico op ernstige schade. Daarmee miskent verweerder immers dat een veilige terugkeer naar Syrië in het verleden geen garantie is voor een veilige terugkeer op dit moment. Dit geldt temeer nu in het algemeen ambtsbericht van augustus 2023 wordt bevestigd dat er geen eenduidig beeld is te schetsen van de houding van het Syrische regime ten aanzien van Syriërs die terugkeren. Bovendien zijn er inmiddels zes jaren verstreken sinds eiser veilig is teruggekeerd naar Syrië en heeft verweerder onvoldoende onderbouwd dat uitzetting van eiser naar Syrië op dit moment – qua veiligheidssituatie en refoulement-risico – vergelijkbaar is met de terugkeer van eiser naar Syrië in 2018. Voorts is door verweerder ten onrechte niet bij de beoordeling betrokken dat eiser in 2018 eerder is teruggekeerd vanuit Irak en dat nu van eiser wordt verwacht dat hij terugkeert vanuit Nederland, een land waarvan het aannemelijk is dat het als vijandig wordt gezien door het Syrische regime. Dit brengt volgens het algemeen ambtsbericht een verhoogd veiligheidsrisico met zich mee. Dit geldt ook voor het feit dat eiser in 2022 illegaal is uitgereisd uit Syrië hetgeen verweerder evenmin in zijn beoordeling heeft meegewogen. Tot slot heeft verweerder ten onrechte niet bij zijn beoordeling betrokken dat eiser afkomstig is uit oppositiegebied dat onder controle staat van de Koerdische strijdkrachten. Op grond van hetzelfde ambtsbericht leidt deze omstandigheid eveneens tot een verhoogd veiligheidsrisico.

Alles in samenhang bezien heeft verweerder onvoldoende gemotiveerd waarom voor eiser op grond van zijn individuele feiten en omstandigheden bij terugkeer op dit moment geen sprake is van een reëel risico op ernstige schade als bedoeld in artikel 3 van het EVRM. Reeds hierom is het beroep gegrond. De overige beroepsgronden van eiser behoeven om die reden geen verdere bespreking. Conclusie en gevolgen 9. Het beroep is gegrond en het bestreden besluit komt voor vernietiging in aanmerking.

Inhoudsopgave

5. 30-01-2024, ABRvS, 202202004/1/V1, Syrië, hoger beroep staat gegrond [verlies Braziliaanse nationaliteit]

Reden signalering: De staatssecretaris voert terecht aan dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het bij uitsluiting aan de Braziliaanse autoriteiten is om te beoordelen of de vreemdeling nog in het bezit is van de Braziliaanse nationaliteit.

De vreemdeling stelt te zijn geboren in Syrië als staatloos burger. Partijen zijn het erover eens dat de vreemdeling in 2015 via naturalisatie de Braziliaanse nationaliteit heeft verkregen en dat hij in 2018 via naturalisatie ook de Syrische nationaliteit heeft verkregen. De staatssecretaris heeft het asielrelaas van de vreemdeling over zijn problemen in Syrië geloofwaardig geacht. Hij heeft de aanvraag afgewezen met toepassing van artikel 30b, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vw 2000, omdat Brazilië voor de vreemdeling een veilig land van herkomst is als bedoeld in artikel 36, eerste lid, aanhef en onder a, van de Procedurerichtlijn.

De uitspraak van de rechtbank

De rechtbank is de staatssecretaris daarin niet gevolgd. Volgens de rechtbank is de vreemdeling, door te verwijzen naar de Braziliaanse Grondwet, erin gestaagd om aannemelijk te maken dat hij niet meer in bezit is van de Braziliaanse nationaliteit of dat hij die zal verliezen zodra hij zich tot de Braziliaanse autoriteiten wendt. Bij deze stand van zaken heeft de staatssecretaris volgens de rechtbank de aanvraag niet met toepassing van artikel 30b, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vw 2000, mogen afwijzen. Zij heeft de staatssecretaris daarom opgedragen om nader onderzoek te doen en een nieuw besluit te nemen.

Het hoger beroep

De staatssecretaris richt zijn enige grief tegen het onder 2 weergegeven oordeel van de rechtbank. Hij voert terecht aan dat de rechtbank niet heeft onderkend dat het bij uitsluiting aan de Braziliaanse autoriteiten is om te beoordelen of de vreemdeling nog in het bezit is van de Braziliaanse nationaliteit. Uit de Braziliaanse Grondwet volgt namelijk dat het verlies van de Braziliaanse nationaliteit niet van rechtswege intreedt, maar dat de autoriteiten nog een handeling moeten verrichten. De Afdeling wijst ter vergelijking op haar uitspraken van 7 maart 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:628](#), onder 2.2, en 21 maart 2018, [ECLI:NL:RVS:2018:1003](#), onder 2.1.

De staatssecretaris wijst er in dat verband ook terecht op dat de vreemdeling geen stukken heeft overgelegd waaruit blijkt dat de Braziliaanse autoriteiten zijn Braziliaanse nationaliteit hebben ingetrokken. Alleen de verwijzing naar de Braziliaanse Grondwet is dus onvoldoende om aan te nemen dat de vreemdeling niet meer in het bezit is van de Braziliaanse nationaliteit of dat hij die zal verliezen zodra hij zich tot de Braziliaanse autoriteiten wendt. De rechtbank heeft dit niet onderkend. De grief slaagt. Het hoger beroep is gegrond. De Afdeling vernietigt de uitspraak van de rechtbank.

Inhoudsopgave

6. 26-01-2024, ABRvS, 202202855/1/V2, Irak, hoger beroep staatssecretaris gegrond [LHBTI; documenten; geloofwaardigheid]

Reden signalering: De staatssecretaris betoogt terecht dat de rechtbank bij haar toetsing van de tegenwerpingen, over de wijze van verkrijging van het arrestatiebevel, onvoldoende de motivering heeft betrokken die de staatssecretaris daaraan ten grondslag heeft gelegd. Daarbij heeft de staatssecretaris namelijk opgemerkt dat de authenticiteit van het arrestatiebevel niet kan worden vastgesteld. Verder heeft de staatssecretaris zich terecht op het standpunt gesteld dat de advocaat uit Irak geen onderbouwing geeft voor de stelling dat het in Irak gebruikelijk is om bij 'leeftijd' het geboortjaar te vermelden en bij 'beroep' student, terwijl er niet wordt gevraagd naar het geboortjaar en de vreemdeling geen opleiding heeft genoten en dus geen student is of is geweest. De staatssecretaris betoogt terecht dat de overweging van de rechtbank berust op een verkeerde lezing van het besluit. Hij is wel inhoudelijk op de verklaringen van de derden ingegaan en heeft zich niet enkel op het standpunt gesteld dat daaraan geen waarde toekomt, omdat ze niet afkomstig zijn uit een objectieve bron.

De vreemdeling komt uit Irak. Hij heeft aan een eerdere asielaanvraag ten grondslag gelegd dat hij homoseksueel is en daarom te vrezen heeft bij terugkeer naar Irak. De staatssecretaris heeft die aanvraag afgewezen bij besluit van 28 december 2016, omdat hij dat ongeloofwaardig acht. Dat afwijzende besluit is in rechte onaantastbaar geworden. Aan zijn asielaanvraag in deze zaak heeft de vreemdeling een arrestatiebevel ten grondslag gelegd om te onderbouwen dat hij, zoals hij in de eerdere procedure had verklaard, wel wordt gezocht omdat zijn vader er aangifte van heeft gedaan dat de vreemdeling seksuele handelingen met een man had verricht. Ook heeft hij daaraan verklaringen van diverse personen ten grondslag gelegd om te onderbouwen dat hij nog steeds een relatie met zijn partner heeft. In hoger beroep is in geschil of de staatssecretaris deugdelijk gemotiveerd op die stukken is ingegaan en of hij ze bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van de door de vreemdeling gestelde seksuele gerichtheid integraal heeft bezien in relatie tot de door de vreemdeling afgelegde verklaringen.

Grief over het overgelegde arrestatiebevel

In de eerste grief klaagt de staatssecretaris over het oordeel van de rechtbank dat hij ondeugdelijk gemotiveerd heeft waarom het overgelegde arrestatiebevel niet bijdraagt aan het aannemelijk maken

van de homoseksuele gerichtheid van de vreemdeling. Volgens de rechtbank heeft de staatssecretaris ten onrechte geen waarde gehecht aan de uitleg die de Iraakse advocaat in een e-mail heeft gegeven over de wijze waarop hij dat arrestatiebevel heeft verkregen. De staatssecretaris betoogt dat de rechtbank voorbij is gegaan aan zijn in het voornemen en het besluit gegeven motivering dat het arrestatiebevel onvoldoende is om de seksuele gerichtheid van de vreemdeling alsnog aannemelijk te achten, omdat hij heeft uitgelegd waarom de inhoud en wijze van verkrijging van het overgelegde arrestatiebevel vragen oproepen, en waarom de e-mail van de gestelde advocaat van de vreemdeling die vragen niet wegneemt.

De staatssecretaris betoogt terecht dat de rechtbank bij haar toetsing van de voornoemde tegenwerpingen, over de wijze van verkrijging van het arrestatiebevel, onvoldoende de motivering heeft betrokken die de staatssecretaris daaraan ten grondslag heeft gelegd. Daarbij heeft de staatssecretaris namelijk opgemerkt dat de authenticiteit van het arrestatiebevel niet kan worden vastgesteld. De rechtbank heeft, door te overwegen dat de e-mail wel afkomstig is van een advocaat uit Irak en dat zijn uitleg over het verkrijgen van het arrestatiebevel wel aannemelijk is, niet onderkend dat de staatssecretaris in zijn besluit uitgebreid uiteen heeft gezet welke details en stukken ontbreken, zodat de in de e-mail gestelde wijze van verkrijgen van het arrestatiebevel niet aannemelijk is. De vreemdeling heeft bijvoorbeeld niet gestaafd op welke datum de aanvraag door de advocaat voor een kopie van het arrestatiebevel is ingediend, bij welke rechtbank dat is gebeurd, welke rechter goedkeuring heeft gegeven en hoe lang het duurde tot de goedkeuring er was. Ook heeft hij geen kopieën overgelegd van de aanvraag en van het bewijs van het betalen van de leges. Hier is de rechtbank ten onrechte aan voorbijgegaan.

Verder heeft de staatssecretaris zich terecht op het standpunt gesteld dat de advocaat uit Irak geen onderbouwing geeft voor de stelling dat het in Irak gebruikelijk is om bij 'leeftijd' het geboortjaar te vermelden en bij 'beroep' student, terwijl er niet wordt gevraagd naar het geboortjaar en de vreemdeling geen opleiding heeft genoten en dus geen student is of is geweest. De grief slaagt.

Grief over de waardering van verklaringen van derden

In de tweede grief klaagt de staatssecretaris over het oordeel van de rechtbank dat hij in strijd met WI 2019/17, onder 3.1, ten onrechte geen enkele ondersteunende waarde heeft toegekend aan de overgelegde verklaringen van derden. De staatssecretaris betoogt dat de overweging van de rechtbank berust op een verkeerde lezing van het besluit, omdat hij met een uitgebreide motivering is ingegaan op de verklaringen van derden. 3. 1. In lhbt-i-zaken ligt het zwaartepunt van de geloofwaardigheidsbeoordeling bij het persoonlijke en authentieke verhaal dat de vreemdeling vertelt over en vanuit zijn eigen ervaring met betrekking tot zijn gestelde seksuele gerichtheid (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 12 augustus 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:1885](#), onder 6.3). Dat laat onverlet dat de staatssecretaris een integrale beoordeling moet verrichten en dat de vreemdeling zijn ontoereikende verklaringen kan compenseren met andere verklaringen en overgelegd bewijsmateriaal (zie de uitspraak van 4 augustus 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1754](#), onder 3.2). Daarbij is vooral van belang of er informatie van feitelijke aard uit deze stukken volgt.

De staatssecretaris betoogt terecht dat de overweging van de rechtbank berust op een verkeerde lezing van het besluit. Hij is wel inhoudelijk op de verklaringen van de derden ingegaan en heeft zich niet enkel op het standpunt gesteld dat daaraan geen waarde toekomt, omdat ze niet afkomstig zijn uit een objectieve bron. Over de verklaring van de werkgever heeft de staatssecretaris opgemerkt dat die daarin niet heeft gezegd dat de vreemdeling en zijn gestelde partner een romantische relatie hebben, maar alleen dat hij ze samen heeft gezien en de gestelde partner over hem praat. Over de verklaring van de buurman van de vreemdeling heeft de staatssecretaris opgemerkt dat die enkel heeft geschreven dat hij het jammer vindt dat het zo lang duurt tot de vreemdeling een verblijfsvergunning asiel krijgt. Over de verklaring van een vriend die de vreemdeling kent via het COC Tilburg, waarin die vriend heeft verklaard hoe hij de vreemdeling heeft leren kennen en dat hij de vreemdeling en zijn gestelde partner kent als stel dat samenwoont, heeft de staatssecretaris opgemerkt dat die verklaring geen wezenlijk nieuwe informatie bevat ten opzichte van de eerdere procedure waarom de gestelde gerichtheid nu wel geloofwaardig moet worden geacht. Ook heeft de staatssecretaris daaraan toegevoegd dat aan verklaringen van vrienden maar beperkte bewijswaarde toekomt. De gestelde partner van de vreemdeling heeft schriftelijk verklaard dat de vreemdeling gesloten is en moeite heeft zich open te stellen, maar, zoals de staatssecretaris stelt, voorziet hij die stellingen niet van nadere informatie. Voorts zegt het gesloten zijn en moeite hebben zich open te stellen op zichzelf niets over

de gestelde seksuele gerichtheid van de vreemdeling. Zoals de staatssecretaris heeft opgemerkt, voegt de verklaring van de vreemdeling zelf weinig toe aan de verklaringen die hij al heeft afgelegd tijdens de gehoren.

De staatssecretaris betoogt daarom niet ten onrechte dat de verklaringen van derden en de schriftelijke verklaring van de vreemdeling zelf voor het asielrelaas van de vreemdeling onvoldoende steun bieden. Dit is conform de eis die volgt uit de uitspraak van de Afdeling van 4 augustus 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1754](#), namelijk dat de staatssecretaris kenbaar moet motiveren hoe hij rekening houdt met elk van de aangeleverde stukken. Hierom heeft de staatssecretaris zich niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat deze verklaringen het asielrelaas niet aannemelijk maken. De grief slaagt.

Inhoudsopgave

7. 05-02-2024, Rb Amsterdam, NL23.38338, beroep gegrond [Dublin-Frankrijk; huwelijk; artikel 7 DVo]

Reden signalering: Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder zich gebaseerd op een onjuiste lezing van artikel 7, derde lid, van de Dublinverordening. In deze bepaling gaat het om het leveren van bewijs van de aanwezigheid op het grondgebied van een lidstaat van gezinsleden, familieleden of andere familierelaties van de verzoeker. Anders dan verweerder meent, gaat het dus niet over het moment tot wanneer bewijs geleverd kan worden om een familierelatie aannemelijk te maken.

Eiseres heeft de Nigeriaanse nationaliteit. Op 2 mei 2023 is eiseres uit Nigeria vertrokken. Eiseres was in het bezit van een Frans visum en is daar via Ethiopië naar toe gereisd. Op 8 mei 2023 is eiseres met haar echtgenoot Nederland ingereisd. Eiseres is op dit moment zwanger en op 24 maart 2024 uitgerekend. Volgens eiseres is haar echtgenoot de vader van haar nog ongeborn kind. Op 16 mei 2023 heeft eiseres in Nederland asiel aangevraagd.

Besluitvorming

In het bestreden besluit heeft verweerder bepaald dat de asielaanvraag van eiseres niet in behandeling wordt genomen en dat zij wordt overgedragen aan Frankrijk. Uit EUVIS blijkt dat Frankrijk aan eiseres een visum heeft verleend. De geldigheidsduur van het visum is van 1 mei 2023 tot 31 mei 2023. Dit betekent dat het visum van eiseres nog geldig was op het moment dat zij in Nederland haar asielaanvraag indiende. Voor verweerder is dit reden geweest om op 28 juli 2023 aan de autoriteiten van Frankrijk te verzoeken om eiseres op grond van artikel 12, tweede lid, van de Dublinverordening terug te nemen. Op 2 oktober 2023 zijn zij hiermee akkoord gegaan. De verklaring van eiseres dat haar echtgenoot in Nederland asiel heeft aangevraagd, leidt niet tot een ander resultaat. Het door eiseres gestelde huwelijk is volgens verweerder op geen enkele wijze onderbouwd.

Oordeel rechtbank

De rechtbank stelt in de eerste plaats vast dat de gemachtigde van eiseres op de zitting heeft gezegd dat zij het origineel van de huwelijksakte, en de registratie daarvan bij zich heeft. De gemachtigde van verweerder heeft hier niet op geanticipeerd door bijvoorbeeld te laten blijken dat zij graag zou zien dat deze documenten op echtheid worden onderzocht. Gelet hierop ziet de rechtbank geen reden om op voorhand het bestaan van het huwelijk tussen eiseres en haar echtgenoot niet aannemelijk te achten. Ditzelfde geldt voor de voor de stelling van eiseres dat zij en haar echtgenoot in Nigeria samen hebben gewoond. Het bestreden besluit is op deze punten dan ook onvoldoende gemotiveerd.

Verweerders tegenwerping dat de door eiseres in beroep overgelegde kopie van de huwelijksakte, en de registratie daarvan niet in deze procedure betrokken kunnen worden houdt ook geen stand. In dat kader overweegt de rechtbank als volgt. In artikel 7, derde lid, van de Dublinverordening is het volgende bepaald; “Met het oog op de toepassing van de in de artikelen 8, 10 en 16 bedoelde criteria nemen de lidstaten elk beschikbaar bewijs van de aanwezigheid op het grondgebied van een lidstaat van gezinsleden, familieleden of andere familierelaties van de verzoeker in aanmerking, op voorwaarde dat een dergelijk bewijs wordt overgelegd vóór de inwilliging van het verzoek tot overname of tot terugname van de betrokkene door een andere lidstaat overeenkomstig respectievelijk de artikelen 22 en 25 en dat in eerste aanleg nog geen beslissing ten gronde is genomen over de vorige verzoeken om internationale bescherming van de verzoeker.”

Naar het oordeel van de rechtbank heeft verweerder zich gebaseerd op een onjuiste lezing van artikel 7, derde lid, van de Dublinverordening. In deze bepaling gaat het om het leveren van bewijs van de aanwezigheid op het grondgebied van een lidstaat van gezinsleden, familieleden of andere familierelaties van de verzoeker. Anders dan verweerder meent, gaat het dus niet over het moment tot wanneer bewijs geleverd kan worden om een familierelatie aannemelijk te maken.

De rechtbank verklaart het beroep gegrond. De grond van eiseres waarin zij zich op artikel 17 van de Dublinverordening beroept, behoeft gelet op het voorgaande geen bespreking. Het bestreden besluit wordt vernietigd omdat het in strijd is met artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht. Verweerder zal daarom een nieuw besluit moeten nemen met inachtneming van deze uitspraak. Verweerder zal daarbij moeten uitgaan van het bestaan van het huwelijk tussen eiseres en X dan wel nog een onderzoek moeten doen naar het bestaan van het huwelijk en dan daarbij betrekken de in overweging 3 en 5.1. genoemde documenten. De rechtbank stelt hiervoor een termijn van zes weken.

Inhoudsopgave

8. 06-02-2024, Rb Groningen, NL23.37256, *Eritrea*, beroep gegrond [identiteit; herkomst; documenten]

Reden signalering: De staatssecretaris heeft naar het oordeel van de rechtbank ten onrechte de door eiser overgelegde documenten niet in de beoordeling meegenomen en enkel op basis van eisers verklaringen geconcludeerd dat hij zijn Eritrese nationaliteit en minderjarigheid niet heeft aangetoond.

Eiser legt aan zijn asielaanvraag ten grondslag dat hij is geboren en getogen in Soedan, maar dat hij de Eritrese nationaliteit heeft. Zijn ouders zijn vanuit Eritrea op illegale wijze naar Soedan gevlucht. Toen er een conflict ontstond tussen twee stammen in zijn woonplaats in Soedan, is hij naar Libië vertrokken om naar Europa te reizen.

Het asielaanvraag van eiser bevat volgens de staatssecretaris de volgende relevante elementen:

1. Identiteit, nationaliteit en herkomst.

De staatssecretaris heeft zich hierover op standpunt gesteld dat het relevante element 1 niet geloofwaardig is. De staatssecretaris heeft daarom geconcludeerd dat de asielaanvraag ongegrond is.

De rechtbank is van oordeel dat de staatssecretaris de door eiser ingebrachte documenten ten onrechte niet, althans onvoldoende integraal, bij de beoordeling heeft betrokken. Eiser heeft terecht een beroep gedaan op de, naar het oordeel van de rechtbank op deze zaak analogo toepasselijke, Afdelingsuitspraak van 26 januari 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:245](#), over het aannemelijk maken van de identiteit en herkomst in Eritrese nareiszaken. Daaruit blijkt dat de staatssecretaris alle documenten – ongeacht hun aard of status – in onderlinge samenhang bij zijn beoordeling moet betrekken, ongeacht of er bewijsnood bestaat. Wel mag de staatssecretaris gemotiveerd aan de overgelegde documenten een verschillende bewijswaarde toekennen en belang hechten aan de verklaringen die een vreemdeling voor het ontbreken van documenten heeft gegeven.

De rechtbank wijst daarnaast op het beleid van de staatssecretaris, waaruit blijkt dat bij een asielaanvraag een integrale beoordeling moet worden gemaakt van alle beschikbare verklaringen en documenten (Werkinstructie 2014/1).

De staatssecretaris heeft naar het oordeel van de rechtbank in het bestreden besluit geen blijk gegeven van een dergelijke integrale weging ten aanzien van de identiteit, nationaliteit en herkomst van eiser. De enkele stelling van de staatssecretaris dat de documenten niet op echtheid dan wel juistheid kunnen worden gecontroleerd en niet als identificerend kunnen worden aangemerkt acht de rechtbank in dit verband een onvoldoende motivering. Dit geldt te meer nu is gebleken dat eiser geen valse geboorteakte heeft overgelegd en de staatssecretaris ook niet meer van eiser verwacht dat hij zich wendt tot de Eritrese autoriteiten voor identificerende documenten, zodat deze overwegingen ten onrechte in het besluit zijn opgenomen.

De staatssecretaris heeft naar het oordeel van de rechtbank ten onrechte de door eiser overgelegde documenten niet in de beoordeling meegenomen en enkel op basis van eisers verklaringen geconcludeerd dat hij zijn Eritrese nationaliteit en minderjarigheid niet heeft aangetoond. De rechtbank komt dan ook tot de slotsom dat het bestreden besluit in zoverre onvoldoende gemotiveerd is en in strijd is met artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

De staatssecretaris zal opnieuw een besluit moeten nemen en een integrale beoordeling moeten maken met inachtneming van de overgelegde documenten en verklaringen van eiser. Deze beoordeling van eisers identiteit, nationaliteit en herkomst.

Inhoudsopgave

9. 06-02-2024, Rb Groningen, NL23.27755, *Azerbeidzjan*, beroep gegrond [medisch advies; vergewisplicht]

Reden signalering: De rechtbank volgt eiseres dat de staatssecretaris niet aan zijn vergewisplicht heeft voldaan, omdat het MediFirst-advies niet inzichtelijk en concludent is. Hiertoe overweegt de rechtbank allereerst dat het MediFirst-advies - ook blijkens de aanhef van het advies - ertoe dient om de medische omstandigheden in kaart te brengen die van invloed zijn op het vermogen van de asielzoeker om coherent, consistent en gedetailleerd te kunnen verklaren. De rechtbank acht dit met name van belang nu de staatssecretaris aan eiseres heeft tegengeworpen dat zij heeft nagelaten aannemelijke en consistente verklaringen af te leggen. Nu niet is aangegeven welke onderzoeksactiviteiten zijn uitgevoerd, is niet duidelijk waar de adviezen in het rapport op gebaseerd zijn. Daarnaast kan uit het advies ook niet worden afgeleid wanneer en hoe lang en onder welke omstandigheden het onderzoek heeft plaatsgevonden, of eiseres daarbij in persoon is gezien en of dit in aanwezigheid van een tolk is geweest. Informatie hieromtrent ontbreekt in het advies.

In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank het beroep van eiseres tegen de afwijzing van haar asielaanvraag. Eiseres stelt van Azerbeidzjaanse nationaliteit te zijn. Zij heeft op 2 juli 2021 een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd ingediend. Eiseres legt aan haar asielaanvraag ten grondslag dat haar echtgenoot werkzaam was als journalist bij de Musavat krant. Als gevolg van zijn werkzaamheden is hij gedetineerd geweest voor een jaar, waarna hij het land gedwongen moest verlaten. Doordat eiseres heeft geprobeerd haar man te bezoeken, maar na weigering de president heeft uitgescholden, is zij vervolgens zelf drie maanden in bewaring gesteld.

De staatssecretaris heeft zich hierover op het standpunt gesteld dat de verklaringen over de identiteit, nationaliteit en herkomst geloofwaardig zijn. Het relevante element over de problemen als gevolg van de werkzaamheden van de echtgenoot heeft de staatssecretaris niet geloofwaardig geacht. De staatssecretaris heeft met het bestreden besluit van 14 augustus 2023 deze aanvraag in de verlengde procedure afgewezen als ongegrond. Op grond van artikel 64 van de Vw 2000 heeft de staatssecretaris voorlopig uitstel van vertrek verleend aan eiseres. Het voorlopig uitstel geldt in beginsel voor de periode van 14 augustus 2023 tot 14 februari 2024.

Mocht de staatssecretaris zich baseren op eiseres haar verklaringen tijdens de gehoren?

De staatssecretaris heeft zich op het standpunt gesteld dat eiseres voorafgaand aan het nader gehoor op 28 februari 2023 is onderzocht door een arts van MediFirst. Deze arts heeft klachten geconstateerd, maar de conclusie was dat eiseres kon worden gehoord. De staatssecretaris stelt dat hij aan zijn vergewisplicht heeft voldaan. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling ([ECLI:NL:RVS:2015:1783](#) en [ECLI:NL:RVS:2018:2084](#)) mag hij er namelijk in beginsel vanuit gaan dat een overeenkomstig het Protocol Medisch Advies Horen en Beslissen (Protocol) opgesteld advies vakkundig en zorgvuldig tot stand is gekomen.

Voorts acht de staatssecretaris het MediFirst-advies naar inhoud inzichtelijk en concludent. Daarom heeft de staatssecretaris zich op het standpunt gesteld dat hij ervan uit mocht gaan dat eiseres kon worden gehoord en dat van eiseres mocht worden verwacht dat zij ten minste op hoofdlijnen aannemelijke en consistente verklaringen kon afleggen, hetgeen zij heeft nagelaten. Tijdens het nader gehoor is bovendien rekening gehouden met de beperkingen zoals vermeld in het advies van MediFirst. Datzelfde geldt voor het aanmeldgehoor, waarbij de vragen die eiseres in eerste instantie niet begreep voldoende zijn herhaald en geherformuleerd. De staatssecretaris stelt dat eiseres geen andersluidend deskundigenadvies heeft ingebracht om het MediFirst-advies te weerspreken en uit de door haar overgelegde medische stukken blijkt ook niet dat eiseres onmiskenbaar niet gehoord kon worden.

Eiseres stelt dat haar verklaringen uit het aanmeld- en nader gehoor buiten beschouwing moeten worden gelaten. Zij voert hiertoe aan dat de staatssecretaris niet heeft voldaan aan de op hem rustende vergewisplicht en nader onderzoek had moeten doen naar aanleiding van eiseres haar verklaringen en overgelegde medische stukken. Het korte MediFirst onderzoek is volgens eiseres niet voldoende om vast te kunnen stellen of zij kon worden gehoord. MediFirst beschikte bovendien niet over het dossier van haar psycholoog dat op 22 juni 2023 naar de staatssecretaris is toegezonden, waaruit volgens eiseres blijkt dat bij haar PTSS, depressiviteit en een psychose zijn vastgesteld. In het MediFirst-advies staat ook niks vermeld over deze diagnoses en hier is dan ook geen rekening mee gehouden bij de besluitvorming.

Daarnaast stelt eiseres dat het rapport is opgesteld door een verpleegkundige die daartoe niet de benodigde kennis heeft. Het nader gehoor vond ook pas twee maanden later plaats, terwijl het advies een momentopname betreft. Eiseres stelt verder dat het MediFirst-advies plaatsvond na het aanmeldgehoor, terwijl het ten tijde van het aanmeldgehoor zowel lichamelijk als mentaal niet goed met haar ging. Hiertoe voert eiseres aan dat uit het rapport van het aanmeldgehoor blijkt ook dat zij vragen meerdere malen niet heeft begrepen of dat zij antwoorden gaf die niet aansloten op de gestelde vragen. Eiseres stelt dat zij in zowel in het aanmeldgehoor als in het nader gehoor dusdanige warrige en tegenstrijdige antwoorden heeft gegeven dat niet anders geconcludeerd kan worden dat dat zij niet in staat was om verklaringen af te leggen. De gemachtigde van eiseres heeft (onder andere in de correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor) op de psychische problemen van eiseres gewezen en aangegeven dat zij warrig overkomt tijdens gesprekken. Gelet op het voorgaande stelt eiseres dat de staatssecretaris nader had moeten onderzoeken, dan wel alsnog moet onderzoeken, of zij in staat is (geweest) om te worden gehoord over haar asielmotieven.

De rechtbank is van oordeel dat het beroep slaagt. Volgens vaste jurisprudentie is een advies van MediFirst een deskundigenadvies en moet de staatssecretaris, indien en voor zover hij dat advies aan zijn besluitvorming ten grondslag legt, zich er ingevolge artikel 3:2 Awb van vergewissen dat dit advies - naar wijze van totstandkoming - zorgvuldig en - naar inhoud - inzichtelijk en concludent is. Als de staatssecretaris heeft voldaan aan deze op hem rustende vergewisplicht, kan eiseres de uitkomst van dat advies alleen bestrijden door overlegging van een andersluidend deskundigenadvies ([ECLI:NL:RVS:2015:2539](#)).

De rechtbank volgt eiseres dat de staatssecretaris niet aan zijn vergewisplicht heeft voldaan, omdat het MediFirst-advies niet inzichtelijk en concludent is. Hiertoe overweegt de rechtbank allereerst dat het MediFirst-advies - ook blijkens de aanhef van het advies - ertoe dient om de medische omstandigheden in kaart te brengen die van invloed zijn op het vermogen van de asielzoeker om coherent, consistent en gedetailleerd te kunnen verklaren. De rechtbank acht dit met name van belang nu de staatssecretaris aan eiseres heeft tegengeworpen dat zij heeft nagelaten aannemelijke en consistente verklaringen af te leggen. Uit het advies blijkt echter niet welke onderzoeksactiviteiten zijn verricht en ook niet welke medische stukken bij het advies zijn betrokken.

Weliswaar is in het advies aangegeven dat er medische klachten zijn en dat er medische informatie is geraadpleegd, maar hoewel op dit punt in het advies is verwezen naar de "onderzoeksactiviteiten" bij de beantwoording van vraag 3d, ontbreekt een overzicht van onderzoeksactiviteiten in het advies. Niet duidelijk is dus welke medische stukken bij het advies zijn betrokken en of ook rekening is gehouden met de medische stukken die door eiseres in het geding zijn gebracht.

Nu niet is aangegeven welke onderzoeksactiviteiten zijn uitgevoerd, is niet duidelijk waar de adviezen in het rapport op gebaseerd zijn. Daarnaast kan uit het advies ook niet worden afgeleid wanneer en hoe lang en onder welke omstandigheden het onderzoek heeft plaatsgevonden, of eiseres daarbij in persoon is gezien en of dit in aanwezigheid van een tolk is geweest. Informatie hieromtrent ontbreekt in het advies.

De rechtbank stelt voorts vast dat eiseres tijdens het aanmeldgehoor meermaals heeft aangegeven dat het lichamelijk niet goed met haar ging, dat zij erg emotioneel werd en verklaard heeft over suïcidale gedachten. In de correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor heeft de gemachtigde van eiseres ook gewezen op de medische en psychische klachten van eiseres. Deze gang van zaken in combinatie met het gebrek aan onderbouwing in het MediFirst-advies hadden naar het oordeel van de rechtbank aanleiding moeten zijn voor de staatssecretaris om ter zake navraag en/of nader onderzoek te (laten) doen. Doordat de staatssecretaris dit niet heeft gedaan heeft hij niet voldaan aan de vergewisplicht en heeft hij het MediFirst-advies niet zonder meer aan zijn besluitvorming ten grondslag mogen leggen.

Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat het bestreden besluit in zoverre onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en in strijd is met artikel 3:2 van de Awb. Aan de beoordeling van de vraag of eiseres de conclusie van MediFirst met de door haar overgelegde medische informatie voldoende heeft kunnen bestrijden, en in hoeverre de staatssecretaris het tweede relevante element ongeloofwaardig heeft kunnen bevinden wordt thans niet toegekomen.

Conclusie en gevolgen

Gelet op het hiervoor overwogene is het beroep gegrond.

Inhoudsopgave

10. 06-02-2024, Rb Groningen, NL23.36795, Guinee, beroep gegrond [leeftijd; Werkinstructie 2023/6]

Reden signalering: De rechtbank van oordeel dat de staatssecretaris, ook in het licht van artikel 2.8 WI 2023/6, onvoldoende heeft gemotiveerd waarom in casu van de meerderjarigheid van eiser uitgegaan moet worden. Daarbij acht de rechtbank van belang dat in Nederland enkel tot evidente minderjarigheid, dan wel tot twijfel over eisers leeftijd is geoordeeld en niet tot meerderjarigheid. Eiser heeft vanaf zijn binnenkomst in Nederland ook steeds verklaard dat hij is geboren in 2006 en dat hij dus minderjarig is, terwijl aan de registratie van eisers leeftijd in Spanje geen objectieve gegevens ten grondslag liggen.

De staatssecretaris heeft verder, ondanks het feit dat eiser heeft aangegeven waar in Spanje hij precies opvang heeft gekregen en dat dit opvang betrof die specifiek was voor minderjarigen was, nagelaten daarover verdere informatie bij de Spaanse autoriteiten op te vragen. Onder deze omstandigheden kon niet onverkort en zonder nader onderzoek te doen, worden vastgehouden aan het interstatelijk vertrouwensbeginsel.

Eiser legt aan zijn asielaanvraag het volgende ten grondslag. Eiser stelt dat hij geboren is op 6 maart 2006 en minderjarig is. Zijn ouders zijn overleden. In Guinee woonde eiser bij zijn stiefmoeder door wie hij werd mishandeld. Hij is bang voor zijn stiefmoeder en is daarom op vijftienjarige leeftijd gevlucht.

De staatssecretaris heeft de mishandeling van eiser door zijn stiefmoeder geloofwaardig geacht. Ook eisers nationaliteit en herkomst zijn geloofwaardig geacht, maar zijn identiteit niet. Met name niet het feit dat hij minderjarig zou zijn. Uit leeftijdsonderzoek in Spanje blijkt volgens de staatssecretaris dat eiser is geboren op 27 april 2002 en dus meerderjarig is. De geloofwaardig geachte elementen: nationaliteit, herkomst en mishandeling door stiefmoeder zijn niet te herleiden tot één van de gronden van het Vluchtelingenverdrag. Ook heeft eiser niet aannemelijk gemaakt dat het door zijn individuele omstandigheden aannemelijk is dat hij een reëel risico loopt op ernstige schade bij terugkeer naar Guinee. De staatssecretaris concludeert daarom dat de asielaanvraag wordt afgewezen.

De rechtbank gaat uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Op 2 april 2022 heeft het leeftijdsgehoor door twee medewerkers van AVIM plaatsgevonden. Daaruit is geconcludeerd dat eiser evident minderjarig is. Uit het gehoor door een medewerker van de IND, op 4 april 2022, volgt dat er bij deze medewerker twijfel is over de leeftijd van eiser. Dit maakt volgens de Werkinstructie 2023/6 (WI) dat er "twijfel" is over de leeftijd van eiser. Onder artikel 2.3.3. van de WI is opgenomen dat er in een dergelijk geval "onderzoek in de andere lidstaat en/of een medisch leeftijdsonderzoek" gedaan kan worden. Omdat eiser via Spanje is ingereisd is daar door de staatssecretaris een leeftijdsonderzoek gestart. Op 18 april 2022 is bericht van Spanje ontvangen waarin de geboortedatum 27 april 2002 is opgenomen.

Onder artikel 2.8 in de WI is opgenomen dat wanneer het onderzoek in de andere lidstaat tot de conclusie leidt dat de gestelde leeftijd wordt aangepast naar meerderjarig, de staatssecretaris expliciet in de beschikking moet motiveren waarom van deze meerderjarigheid uit wordt gegaan.

Nu er twijfel is over de leeftijd van eiser, heeft de staatssecretaris nader onderzoek naar de leeftijd van eiser kunnen doen. De rechtbank betreft bij de beoordeling de brief van 18 april 2022, het resultaat van het leeftijdsonderzoek in Spanje. In deze brief staat dat er informatie is aangetroffen van een persoon die op 10 december 2021 Spanje is ingereisd. Verder wordt in de brief vermeld: “*The alien entered illegally in our country on 10/12/2021*”, “*the alien never applied for International Protection*”, en “*There is no further information regarding this person in our databases*”.

Het is de staatssecretaris - zo is ter zitting desgevraagd toegelicht - niet bekend hoe in Spanje is vastgesteld dat eiser op 10 december 2021 het land is binnengekomen. Ook is niet duidelijk waarom er in Spanje geen nadere informatie over eiser beschikbaar is, terwijl volgens de Eurodac-registratie op 24 januari 2022 vingerafdrukken van eiser zijn afgenomen in Spanje.

In de brief van 8 juni 2022 is door Spanje voorts gemeld dat eiser geen documenten had en dat eisers leeftijd enkel is vastgesteld door een mededeling van eiser. Eiser zelf stelt dat hij in Spanje geen leeftijd heeft doorgegeven en dat hij is opgevangen in de minderjarigenopvang. De staatssecretaris heeft niet nagevraagd of eiser in Spanje in de minderjarigenopvang is opgenomen, maar gaat gelet op het interstatelijk vertrouwensbeginsel uit van de in de brief van 18 april 2022 opgenomen geboortedatum.

Op grond van vaste rechtspraak van de Afdeling mag de staatssecretaris in beginsel uitgaan van de juistheid van een in een andere lidstaat van de Europese Unie geregistreerde geboortedatum.

Een vreemdeling heeft wel de mogelijkheid om alsnog zijn gestelde minderjarigheid aannemelijk te maken. Ook moet de staatssecretaris, wanneer de gestelde leeftijd wordt aangepast naar meerderjarig, expliciet motiveren waarom van deze meerderjarigheid wordt uitgegaan en van de verklaringen van de vreemdeling wordt afgeweken (bijv. uitspraken van 26 november 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:2659](#) en van 2 november 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:3147](#)).

De rechtbank is gelet op het voorgaande van oordeel dat de staatssecretaris, ook in het licht van artikel 2.8 WI, onvoldoende heeft gemotiveerd waarom in casu van de meerderjarigheid van eiser uitgegaan moet worden. Daarbij acht de rechtbank van belang dat in Nederland enkel tot evidente minderjarigheid, dan wel tot twijfel over eisers leeftijd is geoordeeld en niet tot meerderjarigheid. Eiser heeft vanaf zijn binnenkomst in Nederland ook steeds verklaard dat hij is geboren in 2006 en dat hij dus minderjarig is. Daarbij komt dat de staatssecretaris de hiervoor genoemde discrepanties tussen de brief van 18 april 2022 en de Eurodac-registratie, niet kan duiden, terwijl aan de registratie van eisers leeftijd in Spanje geen objectieve gegevens ten grondslag liggen.

De staatssecretaris heeft verder, ondanks het feit dat eiser heeft aangegeven waar in Spanje hij precies opvang heeft gekregen en dat dit opvang betrof die specifiek was voor minderjarigen was, nagelaten daarover verdere informatie bij de Spaanse autoriteiten op te vragen. Onder deze omstandigheden kon niet onverkort en zonder nader onderzoek te doen, worden vastgehouden aan het interstatelijk vertrouwensbeginsel.

Het is de rechtbank niet duidelijk geworden waarom in lijn met hetgeen is opgenomen in artikel 2.3.3 WI niet is gekozen voor de mogelijkheid om ook gebruik te maken van medisch onderzoek. De enkele verwijzing naar het interstatelijk vertrouwensbeginsel is hiervoor onvoldoende.

Alle voornoemde omstandigheden samen genomen, en in het licht van de zorgplicht voor minderjarigen, is de rechtbank van oordeel dat de staatssecretaris in het geval van eiser verder onderzoek in de vorm van medisch leeftijdsonderzoek had moeten verrichten. Het bestreden besluit is daarom onzorgvuldig tot stand gekomen en de staatssecretaris heeft onvoldoende deugdelijk gemotiveerd dat in eisers geval van de in Spanje geregistreerde geboortedatum kon worden uitgegaan. De staatssecretaris heeft zich daarom ook onvoldoende gemotiveerd op het standpunt gesteld dat het niet aannemelijk is dat eiser een reëel risico loopt op ernstige schade bij terugkeer naar Guinee.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is al om het voorgaande gegrond.

Contact

Als u informatie heeft die nuttig zou kunnen zijn voor andere rechtsbijstandverleners op de AC's, vernemen we dat graag. We kunnen het dan opnemen in de Signalering.

AC Contactpersoon Advocatuur(ACCA)

Monique Muller
Hans Eizenga

m.muller@mulleradvocatengouda.nl
info@advocaateizenga.nl

Juridisch Coördinatoren

Eddy Sluiter
Michelle van de Scheur
Alinda Zoetbrood

e.sluiter@rvr.org
m.vdscheur@rvr.org
a.zoetbrood@rvr.org

Met algemene vragen over zaken gerelateerd aan het AC-proces kunt u terecht bij :
juridischcoördinatorenasiel@rvr.org

Documentalist

AC

E-mail

Tabitha Maat	Den Bosch	tmaat@vluchtelingenwerk.nl
Nissan Atalay	Schiphol	natalay@vluchtelingenwerk.nl
Mimoun Koubaa	Ter Apel	mkoubaa@vluchtelingenwerk.nl
Anouk Ayhan	Zevenaar	aayhan@vluchtelingenwerk.nl

De documentalisten zijn in ieder geval altijd te bereiken via: documentalisten@vluchtelingenwerk.nl

Adres- en contactgegevens van de balies van de afdeling Legal Aid van de Raad voor Rechtsbijstand op de AA-locaties :

AC Schiphol
Duizendbladweg 100,
1171 VA BADHOEVEDORP
Tel.: 088 – 07 54215
e-mail: acschiphol@rvr.org

AC Ter Apel
Ter Apelerven 3,
9561 MC, TER APEL
Tel.: 088 – 04 39930
e-mail: acterapel@rvr.org

AC Den Bosch
Leeghwaterlaan 16
5223 BA DEN BOSCH
Tel.: 088 – 04 37819 / 18
e-mail: acdenbosch@rvr.org

AC Zevenaar
Ringbaan-Zuid 2a
6905DB ZEVENAAR
Tel.: 088 – 04 31571 / 72
e-mail : aczevenaar@rvr.org

AC Budel
Randweg-Oost 32
6021 PB Budel Cranendonck
Tel.: 088 – 04 31171 / 72
e-mail: acbudel@rvr.org

Inschrijvingsvoorwaarden

In de [inschrijvingsvoorwaarden advocatuur 2023](#) staan in [Bijlage 2](#) de specialisatievereisten voor asiel- en vluchtelingenrecht en in [Bijlage 2A](#) de Distributieregeling AC. De **Best Practice Guide Asiel** bevat de minimumnormen voor het verlenen van zorgvuldige en adequate rechtsbijstand in asielzaken.